

MEĐUNARODNA KONVENCIJA O ZAŠTITI BILJA
(Novi prerađeni tekst koji je odobrila FAO Konferencija na svojoj 29. sjednici - studeni 1997)
UVOD

Ugovorne stranke,

- svjesne potrebe za međunarodnom suradnjom pri suzbijanju štetočinja bilja i biljnih proizvoda te sprječavanju njihova međunarodnog širenja, a posebice njihova unošenja u ugrožena područja
 - prepoznajući da fitosanitarne mjere trebaju biti tehnički opravdane, razvidne i da ne smiju biti primjenjivane na takav način koji bi ih mogao pretvoriti u sredstvo svojevoljne ili neopravdane diskriminacije ili prikrivenog ograničavanja, posebice u međunarodnoj trgovini
 - u želji da u tom cilju osiguraju blisku suradnju pri usklađivanju mjera
 - u želji da daju okvir za razvoj i primjenu usklađenih fitosanitarnih mjera te da u tu svrhu razrade međunarodne norme
 - uzimajući u obzir međunarodno prihvaćena načela o zaštiti bilja, ljudskog i životinjskog zdravlja te okoliša i
 - uvažavajući sporazume zaključene kao rezultat Urugvajskog kruga višestranih trgovinskih pregovora, što uključuje i Sporazum o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera
- suglasile su se kako slijedi:

Članak 1.

SVRHA I ODGOVORNOST

1. U svrhu osiguravanja zajedničkog i učinkovitog djelovanja u sprječavanju širenja i uvođenja štetočinja bilja i biljnih proizvoda te promicanja odgovarajućih mjera za njihovo suzbijanje, ugovorne stranke obvezuju se da će usvojiti zakonske propise i tehničke i administrativne mjere navedene u ovoj konvenciji i dopunskim sporazumima u skladu s člankom 15.
2. Svaka ugovorna stranka prihvatit će odgovornost, bez štete za obveze prihvaćene po drugim međunarodnim sporazumima, za ispunjavanje svih zahtjeva ove konvencije na svojem teritoriju.

3. Raspodjela odgovornosti za ispunjavanje zahtjeva ove konvencije između organizacija članica FAO i njihovih država članica koje su ugovorne stranke u ovoj konvenciji, izvršit će se u skladu s njihovim nadležnostima.

4. Tamo gdje je to primjereno, ugovorne stranke mogu smatrati da odredbe ove konvencije, osim bilja i biljnih proizvoda, obuhvaćaju i mjesta za skladištenje, ambalažu, prijevozna sredstva, spremnike (kontejnere), tlo i bilo koji drugi organizam, predmet ili materijal koji može pružiti utočište ili kojim se mogu širiti štetočinje bilja, posebice ako je riječ o međunarodnom prijevozu.

Članak 2.

UPORABA IZRAZA

1. U svrhu ove konvencije, niže navedeni izrazi imat će ova značenja:

»*Područje s malobrojnim štetočinjama bilja*« - područje, bilo da se radi o cijeloj zemlji, dijelu neke zemlje ili nekoliko cijelih zemalja ili njihovih dijelova, na kojem se određena štetočinja bilja pojavljuje u malom broju te podliježe učinkovitim mjerama nadzora, subziranja i iskorjenjivanja.

»*Komisija*« - Komisija za fitosanitarne mjere utemeljena sukladno članku 11.

»*Ugroženo područje*« - područje na kojem ekološki čimbenici olakšavaju udomaćenje štetočinja bilja čija će prisutnost na tom području imati za posljedicu gospodarski značajan gubitak.

»*Udomaćenost*« - trajna prisutnost štetočinje bilja, predvidiva i u budućnosti, na nekom području nakon njezina ulaska.

»*Usklađene fitosanitarne mjere*« - fitosanitarne mjere koje su utvrdile ugovorne stranke, a koje se temelje na međunarodnim normama.

»*Međunarodne norme*« - međunarodne norme utvrđene u skladu s člankom 10., točkama 1. i 2.

»*Unošenje*« - ulazak štetočinje bilja na neko područje što za posljedicu ima njezinu trajnu prisutnost na tom području.

»*Štetočinja bilja*« - bilo koja vrsta, soj ili biotip biljke, životinje ili patogenog uzročnika štetnog za bilje ili biljne proizvode.

»*Analiza rizika od štetočinje bilja*« - postupak vrednovanja bioloških ili drugih znanstvenih i gospodarstvenih dokaza kako bi se utvrdilo je li štetočinju potrebno staviti pod službeni nadzor te utvrdila jačina fitosanitarnih mjera koje je protiv te štetočinje bilja potrebno poduzeti.

»*Fitosanitarna mjera*« - bilo koji zakon, propis ili službeni postupak čija je svrha spriječiti prvo pojavljivanje i/ili širenje štetočinja bilja.

»*Biljni proizvodi*« - neprerađeni materijal biljnog podrijetla (uključujući i zrno), te oni prerađeni proizvodi koji, po svojoj prirodi ili prirodi njihove prerade, mogu prouzročiti rizik od unošenja i širenja štetočinja bilja.

»*Bilje*« - živo bilje i njegovi dijelovi, uključujući sjeme i ostali reprodukcijски materijal.

»*Karantenska štetočinja bilja*« - štetočinja od potencijalnog gospodarstvenog značaja za područje koje ugrožava, a na kojem još nije prisutna ili je prisutna, ali nije široko rasprostranjena i pod službenim je nadzorom.

»*Regionalne norme*« - norme utvrđene od strane regionalne organizacije za zaštitu bilja kao smjernice za članove te organizacije.

»*Propisom određena jedinica*« - bilo koja biljka, biljni proizvod, skladište, ambalaža, prijevozno sredstvo, spremnik (kontejner), tlo kao i bilo koji drugi organizam, predmet ili materijal koji može pružiti utočište ili kojim se mogu širiti štetočinke bilja, a za koje se smatra da zahtijevaju uvođenje fitosanitarnih mjera, posebice ako je uključen i međunarodni prijevoz.

»*Propisom određena nekarantenska štetočinja bilja*« - štetočinja koja nije karantenska, a čija prisutnost u bilju namijenjenom za sjetvu ili sadnju štetno djeluje na namjenu takvog bilja s gospodarstveno neprihvatljivim posljedicama, te koja je zbog toga određena propisom na teritoriju ugovorne stranke uvoznice.

»*Propisom određena štetočinja bilja*« - karantenska štetočinja bilja ili propisom određena nekarantenska štetočinja bilja.

»*Tajnik*« - Tajnik Komisije imenovan u skladu s člankom 12.

»*Tehnički opravdano*« - opravdano na temelju zaključaka do kojih se došlo primjenom odgovarajuće analize rizika koji postoji u svezi sa štetočinjom ili, kada je to primjenjivo, drugo usporedivo ispitivanje i vrednovanje raspoloživih znanstvenih podataka.

2. Definicije utvrđene u ovom članku ograničene su na primjeru ove konvencije i nemaju utjecaja na definicije utvrđene u domaćim zakonima ili propisima ugovornih stranaka.

Članak 3.

ODNOS PREMA DRUGIM MEĐUNARODNIM SPORAZUMIMA

Ništa u ovoj konvenciji neće imati utjecaja na prava i obveze ugovornih stranaka koje imaju po drugim međunarodnim sporazumima.

Članak 4.

OPĆE ODREDBE O ORGANIZACIJSKIM UVJETIMA ZA NACIONALNU ZAŠTITU BILJA

1. Svaka će ugovorna stranka osigurati sredstva, u skladu sa svojim najboljim mogućnostima, za jednu službenu nacionalnu organizaciju za zaštitu bilja s glavnim odgovornostima utvrđenim u ovom članku.

2. Odgovornosti službene nacionalne organizacije za zaštitu bilja uključuju sljedeće:

a) izdavanje svjedodžbi u skladu s fitosanitarnim propisima ugovorne stranke uvoznice, za pošiljke bilja, biljnih proizvoda i drugih propisima određenih jedinica

b) praćenje i nadzor nad biljem u rastu, uključujući i uzgojne površine (između ostalog polja, nasade, rasadnike, vrtove, staklenike i laboratorije) i divlju floru, kao i nad biljem u skladištima ili u prijevozu, posebice radi izvješćivanja o prisutnosti, pojavljivanju i širenju štetočinja bilja te o njihovu suzbijanju, uključujući i izvješćivanje kako je to utvrđeno u članku 8., točka 1(a)

c) inspekciju pošiljaka bilja i biljnih proizvoda koji se kreću u međunarodnom prometu te, kada je to odgovarajuće, inspekciju drugih propisom određenih jedinica, posebice radi sprječavanja unošenja i/ili širenja štetočinja bilja

d) dezinfekciju i dezinfekciju pošiljaka bilja, biljnih proizvoda i drugih propisom određenih jedinica u međunarodnom prometu, kako bi se udovoljilo fitosanitarnim zahtjevima

e) zaštitu ugroženih područja, te utvrđivanje, održavanje i nadzor nad područjima slobodnim od štetočinja bilja i područjima s malobrojnim štetočinjama bilja

f) provođenje analize rizika od štetočinja bilja

g) odgovarajućim postupcima osiguranje fitosanitarne ispravnosti pošiljke nakon izdavanja svjedodžbe, glede njezinog sadržaja, zamjene ili ponovnog pojavljivanja štetočinja bilja, sve do vremena izvoza

h) obučavanje i unapređivanje znanja osoblja.

3. Svaka će ugovorna stranka, u najvećoj mogućoj mjeri, osigurati uvjete za sljedeće:

a) raspodjelu obavijesti unutar teritorija ugovorne stranke o propisima određenim štetočinjama bilja te načinu njihova sprečavanja i suzbijanja

b) znanstvena i druga istraživanja s područja zaštite bilja

c) izradu fitosanitarnih propisa i

d) izvršavanje ostalih radnji potrebnih za provođenje ove konvencije.

4. Svaka će ugovorna stranka dostaviti Tajniku opis svoje nacionalne organizacije za zaštitu bilja te izvijestiti o promjenama u njoj. Ugovorna stranka dostavit će opis svojeg ustrojstva drugoj ugovornoj stranki, na njezin zahtjev.

Članak 5.

IZDAVANJE FITOSANITARNIH SVJEDODŽBI

1. Svaka će ugovorna stranka organizirati provedbu postupka koji prethode izdavanju fitosanitarnih svjedodžbi, kako bi osigurala da bilje, biljni proizvodi i druge propisom određene jedinice te njihove pošiljke namijenjene izvozu odgovaraju izjavi kojom se to potvrđuje i koja se mora dati na način utvrđen u točki 2(b) ovog članka.

2. Svaka će ugovorna stranka organizirati izdavanje fitosanitarnih svjedodžbi u skladu sa sljedećim odredbama:

a) Inspekcija i druge radnje s tim u svezi koje prethode izdavanju fitosanitarnih svjedodžbi obavljat će se samo od strane ili po ovlaštenju službene nacionalne organizacije za zaštitu bilja. Fitosanitarne svjedodžbe izdat će državni službenici koji su tehnički kvalificirani i ovlašteni od strane službene nacionalne organizacije za zaštitu bilja da djeluju u njezino ime i pod njezinim nadzorom, pod uvjetom da su tim službenicima dostupna takva znanja i informacije da nadležna tijela ugovorne stranke uvoznice mogu s povjerenjem prihvatiti fitosanitarne svjedodžbe kao vjerodostojne dokumente.

b) Fitosanitarne svjedodžbe ili njihove elektronske inačice, ako ih prihvaća ugovorna stranka uvoznica, bit će sastavljene sukladno predlošcima utvrđenim u prilogu ove konvencije. Svjedodžbe treba ispunjavati i izdavati uz uvažavanje međunarodnih normi.

c) Neovjerene izmjene ili brisanja učinit će svjedodžbu nevažećom.

3. Svaka se ugovorna stranka obvezuje da neće zahtijevati da pošiljke bilja, biljnih proizvoda ili drugih propisom određenih jedinica, koje se uvoze na njezin teritorij, prate fitosanitarne svjedodžbe koje nisu sukladne predlošcima utvrđenim u prilogu ove konvencije. Zahtijevanje dopunskih izjava bit će ograničeno na one koje su tehnički opravdane.

Članak 6.

PROPISOM ODREĐENE ŠTETOČINJE BILJA

1. Ugovorne stranke mogu zahtijevati poduzimanje fitosanitarnih mjera za karantenske štetočinke bilja i za ostale štetočinke bilja koje su određene propisom, pod uvjetom da takve mjere:

a) nisu strože od mjera koje se primjenjuju u svezi s istim štetočinjama bilja, ukoliko su prisutne unutar teritorija ugovorne stranke uvoznice i

b) budu ograničene na ono što je neophodno da bi se zaštitilo zdravlje biljke i/ili očuvala njezina namjena, te na ono što ugovorna stranka o kojoj se radi može tehnički opravdati.

2. Ugovorne stranke neće zahtijevati poduzimanje fitosanitarnih mjera za štetočinke bilja koje nisu određene propisom.

Članak 7.

ZAHTJEVI U SVEZI S UVOZOM

1. Da bi se spriječilo unošenje i/ili širenje propisom određenih štetočinja bilja na svoje teritorije, ugovorne stranke imaju suvereno pravo urediti, u skladu s odgovarajućim međunarodnim sporazumima, ulazak bilja, biljnih proizvoda i drugih propisom određenih jedinica te, u tu svrhu, mogu:

a) propisati i usvojiti fitosanitarne mjere koje se odnose na uvoz bilja, biljnih proizvoda i drugih propisom određenih jedinica, uključujući, primjerice, inspekciju, zabranu uvoza i suzbijanje štetočinja bilja

b) odbiti ulazak ili zadržati ili zahtijevati poduzimanje postupka suzbijanja štetočinja bilja, uništenje ili uklanjanje s teritorija ugovorne stranke, bilja, biljnih proizvoda i drugih propisom određenih jedinica ili njihovih pošiljaka koje ne udovoljavaju fitosanitarnim mjerama propisanim ili usvojenim u skladu s podtočkom (a)

c) zabraniti ili ograničiti širenje propisom određenih štetočinja bilja u unutrašnjost svojeg teritorija

d) zabraniti ili ograničiti prenošenje bioloških agensa za suzbijanje štetočinja bilja ili drugih organizama od fitosanitarnog značenja koji se razumijevaju korisnima, u unutrašnjost svojeg teritorija.

2. Da bi se ometanje međunarodnog trgovinskog prometa svelo na najmanju mjeru, svaka se od ugovornih stranki obvezuje da će, u provođenju svojih ovlasti iz točke 1. ovog članka, djelovati u skladu sa sljedećim:

a) Ugovorne stranke neće, prema svojim fitosanitarnim zakonskim propisima, poduzimati niti jednu od mjera navedenih u točki 1. ovog članka, osim u slučaju da su takve mjere neophodne zbog fitosanitarnih razloga i tehnički su opravdane.

b) Ugovorne stranke će, odmah po njihovu usvajanju, objaviti i dostaviti fitosanitarne zahtjeve, ograničenja i zabrane svim ugovornim strankama ili onim strankama za koje vjeruju da bi mogle biti neposredno pogođene takvim mjerama.

c) Ugovorne stranke će, na zahtjev, staviti na raspolaganje bilo kojoj od ugovornih stranaka objašnjenje svojih fitosanitarnih zahtjeva, ograničenja i zabrana.

d) Ako ugovorna stranka zahtijeva da pošiljke pojedinog bilja ili biljnih proizvoda budu uvezene samo preko određenih mjesta ulaska, takva će mjesta biti izabrana tako da se nepotrebno ne ometa međunarodni trgovinski promet. Ugovorna stranka će objaviti popis takvih mjesta ulaska i dostaviti ga Tajništvu, regionalnoj organizaciji za zaštitu bilja u kojoj je ugovorna stranka članica, svim ugovornim strankama za koje ta ugovorna stranka vjeruje da su neposredno obuhvaćene tom odlukom i drugim ugovornim strankama na njihov zahtjev. Ograničenja koja se odnose na mjesto ulaska neće se postavljati osim u slučaju kada je potrebno da bilje, biljne proizvode i druge propisom određene jedinice prate fitosanitarne svjedodžbe ili da budu podvrgnute inspekciji ili postupku suzbijanja štetočinja bilja.

e) Svaka inspekcija ili drugi fitosanitarni postupak koji organizacija za zaštitu bilja određene ugovorne stranke zahtijeva za pošiljku bilja, biljnih proizvoda ili drugih propisom određenih jedinica ponuđenih za uvoz, bit će obavljen što je moguće brže s obzirom na njihovu pokvarljivost.

f) Ugovorne stranke uvoznice će, što je moguće prije, obavijestiti ugovornu stranku izvoznicu na koju se to odnosi ili kada je to primjereno ugovornu stranku koja ponovo izvozi uvezene proizvode (reeksport), o značajnim primjerima neudovoljavanja zahtjevima fitosanitarnih svjedodžbi. Ugovorna stranka izvoznica ili, kada je to odgovarajuće, ugovorna stranka koja ponovo izvozi uvezene proizvode trebala bi istražiti takve slučajeve i, na zahtjev, izvijestiti ugovornu stranku uvoznicu o ishodu svoje istrage.

g) Ugovorne stranke poduzet će samo one fitosanitarne mjere koje su tehnički opravdane, u skladu su s opasnošću od štetočinje bilja o kojoj se radi, te koje među dostupnim mjerama predstavljaju najmanje restriktivne i čija primjena će u najmanjoj mjeri ometati međunarodno kretanje ljudi, roba i prijevoznih sredstava.

h) Ugovorne stranke će, kako se mijenjaju uvjeti i kako nove činjenice postaju dostupne, osigurati da fitosanitarne mjere budu s tim što brže usklađene ili povučene ako se pokažu nepotrebne.

i) Ugovorne stranke će, u najvećoj mogućoj mjeri, utvrditi i ažurirati popise propisom određenih štetočinja bilja, upotrebljavajući njihove znanstvene nazive, te takve popise dostaviti Tajniku, regionalnoj organizaciji za zaštitu bilja u koju su učlanjene te, na zahtjev, i drugim ugovornim strankama.

j) Ugovorne stranke će, u skladu sa svojim najboljim mogućnostima, provoditi nadzor nad štetočinjama bilja te razviti i održavati odgovarajuće informacije o statusu štetočinja bilja kako bi potpomogle njihovu kategorizaciju i omogućile razvijanje odgovarajućih fitosanitarnih mjera. Takve će se informacije staviti na raspolaganje ugovornim strankama na njihov zahtjev.

3. Ugovorna stranka može primijeniti mjere navedene u ovom članku na štetočinje bilja koje se nakon ulaska možda neće udomačiti na njihovu teritoriju, ali ukoliko uđu prouzročit će gospodarsku štetu. Mjere poduzete protiv takvih štetočinja moraju biti tehnički opravdane.

4. Ugovorne stranke mogu primijeniti mjere navedene u ovom članku na pošiljke u provozu preko svojeg teritorija, samo ako su takve mjere tehnički opravdane i neophodne za sprječavanje unošenja i/ili širenja štetočinja bilja.

5. Ništa u ovom članku ne sprječava ugovorne stranke uvoznice da donesu posebne odredbe, s namjerom da osiguraju odgovarajuću zaštitu, u svezi s uvozom bilja, biljnih proizvoda i drugih propisom određenih jedinica, kao i štetočinja bilja, za potrebe znanstvenog istraživanja, obrazovanja ili neke druge specifične uporabe.

6. Ništa u ovom članku ne sprječava ugovornu stranku da na odgovarajući način poduzme žurnu akciju za otkrivanje štetočinje bilja koja predstavlja moguću prijetnju njezinu teritoriju te da izvijesti o takvu otkrivanju. Svako takvo djelovanje bit će

ocijenjeno što je moguće prije kako bi se osiguralo da je njegovo nastavljanje opravdano. O poduzetim radnjama bit će odmah izviještene ugovorne stranke o kojima se radi, Tajnik i regionalna organizacija za zaštitu bilja u koju je ugovorna stranka učlanjena.

Članak 8.

MEĐUNARODNA SURADNJA

1. Ugovorne stranke će pri ostvarivanju ciljeva ove konvencije surađivati jedna s drugom u najvećoj mogućoj mjeri, a posebice će:

a) surađivati u razmjeni informacija o štetočinjama bilja, posebice u izvještavanju o prisutnosti, izoliranoj pojavi ili širenju štetočinja bilja koje mogu predstavljati neposrednu ili potencijalnu opasnost, i to u skladu s postupcima koje utvrdi Komisija

b) sudjelovati, utoliko ukoliko je to praktično, u bilo kojoj kampanji za borbu protiv štetočinja bilja koje mogu ozbiljno ugroziti proizvodnju usjeva, te je potrebna međunarodna akcija da bi se djelovalo u žurnim slučajevima i

c) surađivati, u opsegu u kojem je to praktično, u davanju tehničkih i bioloških informacija neophodnih za analizu rizika od štetočinja bilja.

2. Svaka ugovorna stranka će odrediti kontaktnu točku za razmjenu informacija u svezi s provedbom ove konvencije.

Članak 9.

REGIONALNE ORGANIZACIJE ZA ZAŠTITU BILJA

1. Ugovorne stranke se obvezuju da će međusobno surađivati pri osnivanju regionalnih organizacija za zaštitu bilja na pojedinim područjima.

2. Regionalne organizacije za zaštitu bilja djelovat će kao koordinacijska tijela na područjima koja pokrivaju, sudjelovat će u raznim aktivnostima radi ostvarivanja ciljeva ove konvencije i, prema potrebi, prikupljati i širiti informacije.

3. Regionalne organizacije za zaštitu bilja surađivat će s Tajnikom u ostvarivanju ciljeva ove konvencije i, prema potrebi, s Tajnikom i Komisijom u razvijanju međunarodnih normi.

4. Tajnik će sazivati redovita Tehnička savjetovanja za predstavnike regionalnih organizacija za zaštitu bilja, da bi se:

a) promicao razvoj i primjena odgovarajućih međunarodnih normi za fitosanitarne mjere; i

b) ohrabrila međuregionalna suradnja u promicanju usklađenih fitosanitarnih mjera radi suzbijanja štetočinja bilja i sprječavanja njihova širenja i/ili unošenja.

Članak 10.

NORME

1. Ugovorne stranke suglasne su da će surađivati u razvijanju međunarodnih normi u skladu s postupcima koje usvoji Komisija.
2. Međunarodne norme usvojiti će Komisija.
3. Regionalne norme trebale bi biti usklađene s načelima ove konvencije; te norme mogu se podnijeti Komisiji na razmatranje u obliku prijedloga za međunarodne norme fitosanitarnih mjera ukoliko su šire primjenjive.
4. Ugovorne stranke bi trebale uzeti u obzir, kada je to moguće, međunarodne norme u slučaju da poduzimaju aktivnosti u svezi s ovom konvencijom.

Članak 11.

KOMISIJA ZA FITOSANITARNE MJERE

1. Ugovorne stranke suglasne su da osnuju Komisiju za fitosanitarne mjere u okviru Organizacije Ujedinjenih naroda za prehranu i poljoprivredu (FAO).
2. Zadaća Komisije bit će promicanje potpune provedbe ciljeva ove konvencije, a posebice:
 - a) procjena stanja zaštite bilja u svijetu te potreba djelovanja u svezi sa sprječavanjem međunarodnog širenja štetočinja bilja i njihovim unošenjem u ugrožena područja
 - b) poticanje i nadzor nad neophodnim institucionalnim dogovorima i postupcima koji se odnose na razvijanje i usvajanje međunarodnih normi te usvajanje međunarodnih normi
 - c) utvrđivanje pravila i postupaka za razrješavanje sporova u skladu s člankom 13.
 - d) osnivanje pomoćnih tijela Komisije ukoliko to bude nužno za pravilnu provedbu njezinih zadataka
 - e) usvajanje smjernica za priznavanje regionalnih organizacija za zaštitu bilja; uspostavljanje suradnje s drugim odovarajućim međunarodnim organizacijama u svezi s pitanjima obuhvaćenima ovom konvencijom
 - f) usvajanje, kada se ukaže potreba, preporuke za provedbu ove konvencije i
 - g) izvršavanje i drugih zadataka neophodnih za ostvarivanje ciljeva ove konvencije.
3. Članstvo u Komisiji otvoreno je za sve ugovorne stranke.
4. Na sjednicama Komisije svaku ugovornu stranku može predstavljati jedan izaslanik kojeg mogu pratiti njegov zamjenik, stručnjaci i savjetnici. Zamjenici, stručnjaci i

savjetnici mogu sudjelovati u radu Komisije, ali ne mogu glasovati, osim kada se radi o zamjeniku koji je ovlašten da nastupi umjesto poslanika.

5. Ugovorne stranke uložiti će krajnji napor da konsenzusom postignu suglasnost po svim pitanjima. Ukoliko svi napori da se postigne konsenzus budu iscrpljeni, a sporazum izostane, odluku će, kao zadnje pribježište, donijeti dvotrećinska većina nazočnih ugovornih stranaka koje sudjeluju u glasovanju.

6. Organizacije članice FAO-a koje su i ugovorne stranke i države članice tih organizacija članica koje su ugovorne stranke upotrijebit će svoja članska prava i ispunjavati svoje članske obveze u skladu s, *mutatis mutandis*, Statutom i Općim pravilnikom FAO-a.

7. Komisija može, prema potrebi, usvajati, mijenjati i dopunjavati svoj Poslovnik o postupku, koji neće biti u suprotnosti s ovom konvencijom ili Statutom FAO-a.

8. Predsjedavajući Komisije sazvat će redovitu godišnju sjednicu Komisije.

9. Posebne sjednice Komisije sazivat će predsjedavajući Komisije na zahtjev najmanje jedne trećine njezinih članova.

10. Komisija će izabrati jednog predsjedavajućeg i ne više od dva potpredsjedavajuća, od kojih će svaki imati mandat od dvije godine.

Članak 12.

TAJNIŠTVO

1. Tajnika Komisije imenuje glavni direktor FAO-a.

2. Tajniku će pomagati osoblje tajništva kakvo bude potrebno.

3. Tajnik je odgovoran za provedbu politike i djelatnosti Komisije te za izvršavanje i drugih zadaća koje su mu ovom konvencijom dodijeljene i o tome će izvještavati Komisiju.

4. Tajnik će dostavljati:

a) međunarodne norme svim ugovornim strankama u roku šezdeset dana od njihova usvajanja

b) svim ugovornim strankama, popise mjesta ulaska sukladno odredbama članka 7., točka 2(d), koje su mu ugovorne stranke dojavile

c) popise propisom određenih štetočinja bilja, kojima je ulazak zabranjen ili se spominju u članku 7., točka 2(i), svim ugovornim strankama i regionalnim organizacijama za zaštitu bilja

d) informacije primljene od ugovornih stranaka o fitosanitarnim zahtjevima, ograničenjima i zabranama iz članka 7., točka 2(b), te opise službenih nacionalnih organizacija za zaštitu bilja iz članka 4., točka 4.

5. Tajnik će osigurati prijevode dokumentacije i međunarodnih normi na službene jezike FAO-a, za sastanke Komisije.

6. Tajnik će surađivati s regionalnim organizacijama za zaštitu bilja u postizanju ciljeva ove konvencije.

Članak 13.

RJEŠAVANJE SPOROVA

1. Ako dođe do spora u svezi s tumačenjem ili primjenom ove konvencije ili ako jedna ugovorna stranka smatra da je druga ugovorna stranka počinila radnje koje su u suprotnosti s njezinim obvezama iz članka 5. i 7. ove konvencije, posebice glede temelja za zabranu ili ograničavanje uvoza bilja, biljnih proizvoda ili drugih propisom određenih jedinica koje dolaze s njezinog teritorija, ugovorne stranke o kojima se radi pristupit će, što je moguće prije, konzultacijama radi rješavanja spora.

2. Ukoliko se spor ne može riješiti na način opisan u prvom odjeljku, ugovorne stranke ili stranke o kojima se radi mogu tražiti od glavnog direktora FAO-a da imenuje odbor stručnjaka koji će razmotriti sporno pitanje u skladu s pravilima i postupcima koje može utvrditi Komisija.

3. Taj odbor će uključivati predstavnike koje će odrediti svaka od ugovornih stranaka u sporu. Odbor će razmatrati pitanje zbog kojeg je došlo do spora, uzimajući u obzir sve dokumente i ostale oblike dokaza koje su podnijele ugovorne stranke o kojima se radi. Odbor će pripremiti izvješće o tehničkim oblicima spora kako bi se omogućilo njegovo rješavanje. Pripremanje i odobravanje izvješća obavit će se u skladu s pravilima i postupcima koje je utvrdila Komisija, a ugovornim strankama u sporu izvješće će prenijeti glavni direktor FAO-a. Izvješće, na zahtjev, može biti podneseno i nadležnom tijelu međunarodne organizacije odgovorne za rješavanje trgovinskih sporova.

4. Ugovorne stranke suglasne su da će preporuke takvog odbora, koje po svojoj prirodi nisu obvezujuće, biti temelj za ponovno međusobno razmatranje pitanja iz kojih je spor proizišao.

5. Ugovorne stranke o kojima se radi dijelit će troškove stručnjaka.

6. Odredbe ovog članka upotpunjuju, a ne ograničuju postupke za rješavanje sporova utvrđene u drugim međunarodnim sporazumima koji se bave trgovinskim pitanjima.

Članak 14.

ZAMJENA PRETHODNIH SPORAZUMA

Ovom konvencijom stavlja se izvan snage, u odnosima između ugovornih stranaka, Međunarodna konvencija o mjerama koje treba poduzeti protiv *Phylloxera vastatrix* od 3. studenog 1881., dodatna Konvencija potpisana u Bernu 15. IV. 1889. i Međunarodna konvencija za zaštitu bilja potpisana u Rimu 16. travnja 1929.

Članak 15.

TERITORIJALNA PRIMJENA

1. Svaka ugovorna stranka može u trenutku ratifikacije ili pristupanja ili u bilo koje vrijeme nakon toga, dostaviti glavnom direktoru FAO-a izjavu kojom se primjena ove konvencije proširuje na sve ili neke teritorije za koje je ona u međunarodnim odnosima odgovorna, a ova će se konvencija primjenjivati na svim teritorijima navedenim u izjavi počevši od tridesetog dana od dana kada glavni direktor primi takvu izjavu.
2. Svaka ugovorna stranka koja je glavnom direktoru FAO-a dostavila izjavu u skladu s odredbom prvog odjeljka ovog članka, može u bilo koje vrijeme dostaviti novu izjavu kojom se mijenja opseg bilo koje prijašnje izjave ili kojom se ukida primjena odredbi ove konvencije na bilo kojem teritoriju. Takva izmjena ili ukidanje stupit će na snagu tridesetog dana od dana kada je glavni direktor o tome primio izjavu.
3. Glavni direktor FAO izvijestit će sve ugovorne stranke o izjavama koje je primio sukladno odredbama ovog članka.

Članak 16.

DOPUNSKI SPORAZUMI

1. Ugovorne stranke mogu, radi rješavanja posebnih problema u zaštiti bilja, kojima je potrebno posvetiti osobitu pozornost, zaključiti dopunske sporazume. Takvi sporazumi mogu se primjenjivati na određena područja, određene štetočinke bilja, određeno bilje i biljne proizvode, te na određene načine međunarodnog prijevoza bilja i biljnih proizvoda ili na drugi način upotpunjavati odredbe ove konvencije.
2. Svaki takav dopunski sporazum stupit će na snagu za svaku od ugovornih stranaka o kojima se radi nakon njegova prihvatanja u skladu s odredbama tog dopunskog sporazuma.
3. Dopunski sporazumi promicat će namjeru ove konvencije i bit će usklađeni s načelima i odredbama ove konvencije kao i načelima razvidnosti, ne-diskriminacije i izbjegavanja prikrivenih ograničenja, posebice u međunarodnom trgovinskom prometu.

Članak 17.

RATIFIKACIJA I PRISTUPANJE

1. Ova će konvencija biti otvorena za potpisivanje od strane svih država do 1. svibnja 1952. i bit će ratificirana u što kraćem roku. Ratifikacijski instrumenti bit će

pohranjeni kod glavnog direktora FAO-a, koji će o datumu pologa obavijestiti svaku od država potpisnica.

2. Odmah nakon stupanja na snagu ove konvencije u skladu s člankom 22. ona će biti otvorena za pristupanje svim državama koje nisu potpisnice i organizacijama članicama FAO-a. Pristupanje će se obaviti pohranom instrumenta o pristupanju kod glavnog direktora FAO-a, koji će o tome izvijestiti sve ugovorne stranke.

3. Kada neka organizacija članica FAO-a postane ugovorna stranka u ovoj konvenciji, ta organizacija članica će, u skladu s odredbama članka 2., točka 7. Statuta FAO-a, prema potrebi, u trenutku pristupanja izvijestiti o izmjenama ili pojašnjenjima svoje izjave o nadležnosti koju je podnijela sukladno članku 2., točka 5. Statuta FAO, ukoliko to bude potrebno u sklopu njezina pristupanja ovoj konvenciji. Svaka ugovorna stranka može, u bilo koje vrijeme, tražiti od organizacije članice FAO, ako je ujedno i ugovorna stranka u ovoj konvenciji, da dostavi informacije prema kojima je, jednako kao i između organizacije članice i njezinih država članica, odgovorna za provedbu svakog pojedinog pitanja obuhvaćenog ovom konvencijom. Organizacija članica takvu će informaciju dostaviti u razumnom roku.

Članak 18.

STRANKE KOJE NISU POTPISNICE

Ugovorne stranke će poticati svaku državu ili organizaciju članicu FAO-a koja nije stranka u ovoj konvenciji, da prihvati ovu konvenciju i poticati će je u primjeni fitosanitarnih mjera koje su u skladu s odredbama ove konvencije i međunarodnim normama usvojenim prema ovoj konvenciji.

Članak 19.

JEZICI

1. Izvorni jezici ove konvencije bit će svi službeni jezici FAO-a.

2. Ništa se u ovoj konvenciji neće tumačiti kao zahtjev da ugovorne stranke dostavljaju i objavljuju dokumente ili njihove preslike na nekom drugom jeziku osim na jeziku (jezicima) ugovorne stranke, osim u slučajevima navedenim u točki 3. ovog članka.

3. Sljedeći će dokumenti biti dostupni na najmanje jednom od službenih jezika FAO-a:

a) informacije koje se dostavljaju u skladu s člankom 4. točka 4.

b) naslovne bilješke s bibliografskim podacima o dokumentima koji se proslijeđuju u skladu s odredbama članka 7. točka 2(b)

c) informacije koje se osiguravaju u skladu s člankom 7. točka 2(b), (d), (i) i (j)

- d) bilješke s bibliografskim podacima i kratki sažetak dokumenata koji se odnose na informacije koje se dostavljaju u skladu s člankom 8. točka 1(a)
- e) zahtjevi kontaktnim točkama za dostavu informacija kao i odgovori na takve zahtjeve, što ne uključuje dokumente u prilogu
- f) svi dokumenti koje su ugovorne stranke dostavile za sastanke Komisije.

Članak 20.

TEHNIČKA POMOĆ

Ugovorne stranke suglasne su da će se zalagati za pružanje tehničke pomoći ugovornim strankama, posebice onima u razvoju i to bilateralno ili preko odgovarajućih međunarodnih organizacija, s ciljem da se olakša provedba ove konvencije.

Članak 21.

IZMJENE

1. Svaki prijedlog neke ugovorne stranke za izmjenu ove konvencije bit će dostavljen glavnom direktoru FAO-a.
2. Svaka predložena izmjena ove konvencije koju je primio glavni direktor FAO-a od neke ugovorne stranke, bit će podnesena na redovitoj ili posebnoj sjednici Komisije radi odobrenja, a ukoliko takva izmjena uključuje značajne tehničke promjene ili nameće dodatne obveze ugovornim strankama, razmatrat će je savjetodavni odbor specijaliziranih stručnjaka kojeg će FAO sazvati prije nego što takva izmjena dođe pred Komisiju.
3. Obavijest o bilo kojoj predloženoj izmjeni, osim one o izmjenama u prilogu Konvencije, glavni direktor FAO-a dostavit će ugovornim strankama i to ne kasnije od datuma otpreme dnevnog reda sjednice Komisije na kojoj će se raspravljati o tom predmetu.
4. Svaku izmjenu ove konvencije mora odobriti Komisija, a na snagu će stupiti tridesetog dana od dana kada su je prihvatile dvije trećine ugovornih stranaka. U svrhu ovog članka, instrument pohranjen od strane organizacije članice FAO-a neće se računati kao dodatni instrumentima položenim od strane država članica te organizacije.
5. Međutim, izmjene koje uključuju nove obveze za ugovorne stranke stupit će na snagu za svaku od ugovornih stranaka tek nakon što ih ona prihvati i to tridesetog dana od dana prihvaćanja. Instrumenti prihvaćanja izmjena koje uključuju nove obveze bit će pohranjeni kod glavnog direktora FAO-a, koji će sve ugovorne stranke izvijestiti o primitku instrumenta o prihvaćanju te o stupanju na snagu izmjena.
6. Prijedlozi za izmjenu modela fitosanitarnih svjedodžbi koji su izneseni u prilogu ove konvencije, bit će poslani Tajniku te podneseni Komisiji na odobravanje.

Odobrene izmjene modela fitosanitarnih svjedodžbi iznesenih u prilogu ove konvencije, postat će izvršne 90 dana nakon što ih Tajnik dostavi ugovornim strankama.

7. Najduže dvanaest mjeseci nakon što je izmjena modela fitosanitarnih svjedodžbi iznesenih u prilogu ove konvencije postala izvršna, prethodna verzija fitosanitarnih svjedodžbi smatrat će se pravno valjanom u smislu ove konvencije.

Članak 22.

STUPANJE NA SNAGU

Ova konvencija stupa na snagu kad je ratificiraju tri države potpisnice. Za sve ostale države ili organizacije članice FAO-a koje je ratificiraju ili joj pristupe nakon toga, ona će stupiti na snagu na dan pohrane instrumenta o ratifikaciji ili pristupanju.

Članak 23.

OTKAZ PRIMJENE KONVENCIJE

1. Svaka ugovorna stranka može u svako doba otkazati primjenu ove konvencije priopćenjem glavnom direktoru FAO-a. Glavni direktor će odmah o tome obavijestiti sve ugovorne stranke.

1. Otkaz primjene Konvencije stupit će na snagu godinu dana nakon što je glavni direktor FAO-a primio priopćenje takva sadržaja.